

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főttér. 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatkul vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket:
a kiadóhivatal mérsékelt ártégyék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyiltér petit sora 30 kr.

Maliczia.

Egyszerűen pimaszkodásnak kel-
lene neveznünk igaz nevén azt az
eljárást, melyet az ellenzéki lapok
legnagyobb része elkövetett a na-
pokban: midőn a Hegyi páter ese-
tét elferdítve és megfűszerezve szen-
zációs hazugságokkal találja a köny-
nyen félrevezethető nagyközönség
színe elé.

Azonban az e fajta szenzációs
címekeket nem akarjuk elrabolni a
t. ellenzéki újságíró uraktól, akik-
nek jó nagy része, tisztelet a kivé-
teleknek e fajta bombasztikus cí-
mekkel szokott dobálódzni, még
a legközönségesebb esetek tárgya-
lásánál is. Mindazonáltal megnyug-
tatásul előre is kijelentjük, hogy a
malicziát pimaszságnak tartjuk még
akkor is, ha nincs szándékos ha-
zugsággal garnirozva. Természetes
dolog, hogy még nagyobb pimasz-
ság az esetben, ha célzatos rossz
akarattal van összekötve.

A t. ellenzéki újságíró urak
szíves emlékeztetébe idézzük Sza-
lavszky Gyula főispán esetét:

Ez a köztisztelőben álló férfiú,
éppen egy t. ellenzéki lapban lett
alaptalanul meggyanúsítva. A meg-
gyanúsított, kézzel fogható adatok-

kal bizonyította be, hogy azok a
vádak, melyek ellene emeltettek,
egyáltalán szemenszedett rossz-
akarattal célzatos gyanúsítások, me-
lyekből egy árva betű sem igaz.

De hát a t. ellenzéki sajtó da-
czára annak, hogy bellátta a meg-
gyanúsított ártatlanságát, nem tági-
tott. Szalavszkynak veszni kellett.
Veszni, még pedig azért: mert nem
a t. ellenzék szekerét tolta: mert nem
az ellenzéki koresma dohos borát
mérte.

A meggyanúsított főispánnak
életét kellett kockára tenni és vér-
rel mosni le azt a gyalázatot, mit
az ellenzék piszkos szája becsületes
nevére köpködött.

Hegyi Antal eseténél, az ellen-
zék taktikája nem változott, csak
az eset más. Most védelmére kell
olyan elzülött firmának, ki pap lé-
tére mise pénzeket sikkaszt, ki
Krisztus tanaival ellenkező tanokat
hirdet, ki feldúlja egy város la-
kosságának békéjét; ki miatt ost-
rom állapotba tartják a szent egy-
ház környékét.

Hegyi Antal kell a t. ellenzéki
újságíró uraknak megvédelmezni.
Ezt a közönséges sikkasztót. Ezt az
elrugaskodott papot, kit két egy-
házi fórum misepénz sikkasztásban

bűnösnek ítél: kit a primási szent
szék csak azért ment fel, mert a
papi talár becsületéről van szó.

Annak a Hegyi Antalnak a
védelmére kelnek a t. ellenzéki
újságíró urak, aki újabb sikkasztá-
sért a fegyház ajtajába áll.

Ennek a papi ruhába bújt em-
beri szörnyetegnek a védelme ér-
dekében, meghurcolják községünk
legtisztesebb férfait. Galád mó-
don kipelengérezik Dr. Mátéffy
Kálmán főszolgabíró, kigúnyolják
azokat a lelkeseket, kik a mise-
pénz sikkasztó pappal nem rokon-
szerveznek.

Igen, mert Hegyi Antal a t.
ellenzék oszlopos tagja volt. Igen:
mert Hegyi Antal akkor, midőn
mint ellenzéki lapszerkesztő Cson-
grádvármegye egyesült ellenzéké-
nek vezére és feje volt, hasonló
módon cselekedett.

Éppen azt tette, amit ma az ő
érdekében tesznek az ellenzéki új-
ságíró urak:

Bemocskolt meggyanúsított min-
den tisztességes férfiút, aki nem tar-
tozott pártjukhoz.

Feldicsérte, dicsőítette még a
legpiszkosabb sikkasztót is, ha az
ellenzékkel egy gyékényen árult.

Sír a király.

A bécsi burgnak ives csarnokában,
Nem száll egy hang a néma légen át.
Egy ősz viraszt ott szent búbanatával,
Csöndben zokog: »Beteljesült tehát!«
És sir az ősz. A jóságos szeméből
Gyöngyharmat hull le a csöndbe, szüntelen.
És térdre roskadt, ott egy kép előtt:
— Uram, teremtőm, mit tettél velem?
S a kép egy asszony... Glória fején,
Dicsőült arcán bús mesoly ragyog.
Imádkozóan tekint rá az ősz:
Te szent, te jó! Most egy magam vagyok!..
Aztán letörli reszketőn a könnyét,
Halvány arcára égi fény derül...
És szól, a szíve megreszket belé:
Nem, nem maradtam még sem egyedül!
S fölzug a nép, mint orkán orgonája,
Erre meg miljom ajk im így kiált:
Nem hagyjuk el, megvédjük mind halálig,
A jóságos, szegény magyar királyt.

Márton Manó.

Erzsébet királynéről.

Erzsébet királyné szerette a köl-
tőket s olykor maga is megpróbálkozott
a versírással. De csak egyetlen verse ju-
tott nyilvánosságra, a mikor egy Mária
képre írt néhány sort. Ezt a verset Ischlben

most is sokan elolvassák és nem is sejtik,
hogy Erzsébet királyasszony írta. A kis
versecske így hangzik:

Óh, Mária fohászokunk
Tekints alá a völgybe
S e kis lakot Miasszonyunk
Védő karoddal főd be.
Ha száz vihar ront száz halállal
E kised házikóra
A mig te véded, bizton áll
A te kegyelmed óvja!

Sztáray grófné a merénylet szemta-
nuja így beszél el az orvgyilkosság rész-
leteit:

Ő felsége jó kedvű volt és jól érezte
magát, mikor a hajóhoz ért. A merénylő
a Quode Mont-Hancon fák között várta,
hirtelen bukkant föl s oly mozdulatot tett
a királyné előtt, mintha megbotlott volna.
Az ember elszaladt. A királyné erre hátra-
felé tett egy mozdulatot és összerogyott.

— Talán feséged nem érzi jól magát?

— Kérdeztem a királynétól?

— Nem tudm magam sem — mon-
dotta a felség.

Mikor a hajóra folszállt, azt kérdezte tő-
lem ő felsége:

— Mondja csak nem vagyok halo-
vány?

E szavak után összeesett, eszméletét
elvesztette. Én magam abban a hiszemben
voltam, hogy idegroham vett erőt a ki-
rálynén. Merényletre nem is gondoltam.

Mikor a királyné ruháját kibontották,
nem láttunk vérvnyomokat.

Egy pillanatra magához tért és azt
kérdte tőlem:

— De mi is történt velem tulajdon-
képpen?

E szavakra visszahanyatlott, lélekzete
eleinte nehez lett, később hörgéssé vált.
A királynét eszméletlenül szállítottuk a
vendéglőbe, a hol kevés perc mulva ki-
szenvedett a nélkül, hogy tudta volna,
hogy merényletnek esett áldozatul.

Falk Miksa dr. 1866 végén megbí-
zatást nyert, hogy ő feségének a magyar
irodalomból leckét adjon. Ő írja: »A ki-
rálynénál szorgalmasabb tanítványt kép-
zelni sem lehet. Bármely iskolában első emi-
nensé tehették volna. Csak egyszer tör-
tént kivétel. Egyik napon, az óra kezde-
tén itatós papírféle lapot adott át. Én bá-
mulva néztem, hogy mi ez?

Ő felsége aztán így magyarázta meg
a dolgot:

— Tegnap — ugymond — minden-
féle fogadtatásokkal voltam elfoglalva, este
hangverseny volt, a hangverseny után pe-
dig oly fáradtnak éreztem magamat, hogy
azonnal lefeküdtem. De akkor eszembe
utott, hogy nem készítettem el a felada-
tjomat. Elővettem tehát az éjjeli asztalo-
mon levő kalendáriumot és a fiókból egy
czeruzát, kiteptem egy ives papírlapot a

Le tagadta az Istent az égből, le hurcolta ha kellett az oltárt a templomból, ha kenyeres czimborái érdeke úgy hozta magával.

Ugy látszik, hogy a t. ellenzéki sajtó most viszont szolgálatot teljesít: midőn Hegyi gazságait hazug közleményekkel akarja leplezni.

Szép hivatása van a sajtónak, különösen akkor: midőn az emberi jogok védelmére kel sikra.

Szép akkor: midőn az igazság érdekében lerántja a leplet a gazokról.

De akkor: midőn a sajtó taktikával, tisztességes embereket meghurcol, a gazokat meg pártfogásába veszi, az sem tisztesség, sem erény: hanem pimaszság vagy maliczia. Tessék választani!

Harez a parochiáért.

Mióta Hegyi Antal néhai plébánost kiakolbolították a parochiából, folyton azon töri az koponyáját, hogy mi módon ülhetne be elvesztett javadalmába.

Mint tudva van: Piko Panna nénénk házában ütötte fel hadi szálását és ott készíti a terveket a parochia visszafoglalására.

A volt plébánosnak ott »valóságos táborkara van. A táborkar csupa kurátor és harangozó jelöltekből áll. Ugyanis: a furfangos páter a belvárosi, a külvárosi kuratóri és harangozó állást legalább 50 drb. aspiránsnak ajánlotta fel az esetben, ha segítségére lesznek a parochia visszafoglalásába. Megjegyzendő, hogy mindössze ha a kuratóri és harangozó állások megüresednének, csak 4 egyén tölthetné be.

A kuratóri állásra a következő komoly aspiránsok rugtatnak: Kürti István asztalos, Szabados Józsa, a 48-as fűg, párt jegyzője, Márton András és Balogh Énok.

A harangozó állásra pedig a következők áhítoznak: Bucsi Antal, Hajdú János elesapott gátör, Szőke János, Hegyi Antal által állásából kipofozott harangozó. Eke Pál, Szőke János kőműves, Tenyeri István, Galambos János pisze, Varga Gergely. Ezekon felül egy női pályázó is rugtat: Rajczi rücskös Franczi

Ezek minden perczen készek, nem annyira Hegyi Antalért, mint a kuratóri és harangozó állásért vért ontani.

A m. vasárnap délelőtt 9 óra után Droppa Károly helyettes plébános lelkész-társaival processió élén a temetőbe vonult, hogy az egyházi szertartásokat ott végezze. Hegyi Antal éppen erre az alkalomra várt: felbízta a fent nevezett kurátor és harangozó jelölteket és azoknak az élén be-tört a parochiára, hova ingó-bingóságait szekéren előre bevittette.

Mivel a parochia ajtaját zárva találta, lakatost hivatott, kívül a kaput felnyitatta. Ugyancsak kinyitatta az ebédő ajtaját is és azon keresztül Droppa Károly adminisztrátor szobájába vonult, melyet Kürti István ezzel a szavakkal nyitott fel: »Ő Felsége a Király nevében elfoglaljuk.« Erre Hegyi az adminisztrátor butorait kidobatta és a saját czók-mókját helyezte el. Ennek megtörténte után, Hegyi kinyitotta az ablakot és a kint ólalkodó esőcselékhez a következő szavakat intézte: »Én már is-tenségségével bent vagyok, imádkozzatok érttem!«

Ellehet képzelni, hogy a temetői szertartásról haza érkező adminisztrátor és lelkész-társai, mennyire elképedtek: midőn Hegyi a szobában kényelmesen elnyújtózva és czinkostársait az ebédőben pálinkázva találták.

Droppa Károly rögtön jelentést tett a főszolgabírói hivatalnak és Mátéffy Kálmán főszolgabíró felszólította a helybeli csendőrőrsöt a további eljárásra.

Mielőtt a csendőrség megérkezett volna, a főczinkosok: Kürti István, Márton András és Vajdovics Julianna elszeleltek. A többit Hegyi Antal élén a csendőrség ott érte és nyomban le is tartóztatta.

A megugrott czinkosok azután a kint ácsorgó kíváncsi tömeget bujtogatni kezdtek: sőt mint hírlík Piko Panna asszony egy rakás esozet fel is pálinkázott lakásán, kik a parochia elé vonultak és a felbújtott tömeggel a csendőrséget inzultálni kezdték.

Az inzultus a csendőrség a míg csak lehetett túrta. De midőn a felbújtott tömeg teltelegességre vetemedett az őrsvezető »kész!«-t vezényelt.

Éppen abban a borzasztó pillanatban nézett ki Mátéffy Kálmán az utcára és eléggé nem helyeselhető tapintattal lépett közbe, hogy megakadályozza az iszonyú vérengzést. Csak is az ő tapintatos eljárásának köszönhető, hogy vér nem folyt

akkor: midőn a magyar nemzet a legmélyebb gyászban siratta elhunyt királynéját.

Mátéffy azt mondotta: »Hegyi nem érdemes arra, hogy végette a legutolsó esozét is agyon löjjek.«

Csodálatos, hogy Mátéffy igazán humanus gondolkozását és tapintatos eljárását egy némely ellenzéki lap azzal köszöni meg, hogy a sárga földig lerángatja.

Közbe megérkezett a szentesi csendőrőrs is Bogdán József csendőrőrmester élén. Kiknek azután késő estig sikerült a lázongó tömeget megfékeznie.

Réggel 3 órakor Hegyi a csendőrök a törvény nevében felhívták, hogy kövesse őket. Erre Hegyi szitkok között azt mondotta: »Magok rosszabbak a pogány római katonáknál: ha vissza jövök intézkedni fogok, hogy az egész csendőrségi intézményt eltöröljék.«

A csendőrség Hegyi egyenest Szentestre: czinkos-társait pedig páronként össze vasalva a gőzhajó állomásra kísérték, honnan pedig mindannyiokat a szegedi bünyenyítő törvényszékhez. Kihallgatás után a vizsgáló bíró az egész diszes kompániát szabadon bocsájtotta.

Ez alkalommal csak annyit akarunk megemlíteni, hogy ezt az esetet az ellenzéki lapok a tőlük kitelhető rossz akarat-tal, elterdítve tárgyalták. A helyett, hogy az igazat hozták volna napfényre, nem átalották egy ilyen országos bujtogató, misepénc sikkasztó pap érdekiért meghurcolni azt az embert, ki tapintatos eljárásával megakadályozta a vérengzést. Igen, Mátéffy Kálmán főszolgabíró nem vádolni: hanem dicsérni kellene minden tisztességes újság íróinak.

Az is nevezetes, hogy egy hozzánk közel álló lap, mint a »Magyar Újság« a helyett, hogy innen eredeti kutforrást használt volna, Szegedről informáltatta magát. Így eshetett meg rajta az a neveltséges tévedés, hogy Hegyi czinkosairól úgy ír, mint akiknek mindegyike tekintélyes gazda polgár és fejenként 25—30.000 forintot érő vagyonnal rendelkeznek.

Azt hisszük, hogy ez ellen a hír ellen magok a tisztességes gazdák tiltakoznak. Mert hála istennek a csongrádi gazdaközönység között olyan elvetemült polgár nem létezik, aki nyilvánosan be merne törni a parochiára. A csongrádi gazdaközönység rokonszenvezni nem, csak megvetni tudja az e fajta gaznépet.

Hegyi összes bandája együtt véve sem rendelkezik 30.000 forint felett. Hiszen éppen ez a bajuk!

kalendáriumból és az abban foglalt mesés historiáknak egyikét lefordítottam, hogy ön, ha már kötelességemet nem teljesítettem is, legalább jóakaratomat lássa.»

* Az ujabbkori írók között Eötvös József báró volt az, a kinek művei iránt ő felsége a legnagyobb rokonszenvvel viseltetett. Nem politikai és filozófiai munkák, hanem a költemények keltették föl ő felsége érdeklődését.

E költeményeket Falk Miksával együtt-egyig elolvasta és különösen a »Végrendelet« című kis vers volt az, a mely a királynét elragadtatásra bírta.

Kár, — mondá ő felsége — hogy testvérem a nápolyi királyné nem tud magyarul, mert ő igen élénk érzéssel bír az ilyesmi iránt.

— Ha felséged parancsolja, lelehetne fordítani németre — mondotta Falk, a ki azután a királyné nagy érdeklődése mellett meg is csinálta a hevenyészett fordítást. Másnap ezt mondotta a királyné Falknak:

— A nápolyi királyné nevében meg kell köszönnöm szives fáradságát. A vers rendkívül tetszett. Meg is tartotta magának emlékül.

Mikor a Királyné Gasteinban volt, gyakorta fölment a Pyrker magaslatra, a melyet Pyrker egri érsekről neveztek el. Egyszer a hegy lábánál elébe akad egy öreg úr. Megszólítja a királynét.

— Bocsánat kisasszony. Látom, hogy a Pyrker magaslatról jön. Nem lenne szives megmondani, hogy messze van-e még a csúcs és fölérhet oda hetvenesztendő ember.

— Hát bizony meglehetősen messze van még, felelt a királyné mosolyogva, hanem azért egy óra alatt egy hetvenesztendő is följuthat. Nem ismeri ön ezt a vidéket?

— Épenséggel nem. Nagyon messzről való vagyok.

— Honnét való?

— Nagyszébenből.

— Ah! szólta a királyné örömmel és magyarul folytatta: Ön tehát magyar?

Aztán jó darabig beszélt a királyné magyarul, de a szász nem tudott egy szót sem, a mit bevallott.

— Kár! mondotta a királyné és könnyed fejbőlintással elhagyta. Később tudta meg a mokány szász, hogy a királyné volt és azt mondta:

— Egyszer életemben beszélhettem volna a császárnéval és akkor sem sikerült, mert nem akart velem németül beszélni. Most bánom csak, hogy nem tudok magyarul.

Görög nyelvmestere Christomanos írja:

»Abban a szerencsében részesültem, hogy három év alatt három ízben időzhettem a királyné oldalán. Az ő szemével láttam meg az élet rejtett szépségeit. Ő mutatta meg nekem azokat a titkokat,

melyeket a hegyek és vizek rejtnek magukban. Feltárta lelkem előtt az oceán végtelenségét, az ő lelke szötte álmaimba a kék eget. Neki köszönhetem, hogy költő vagyok és a mit írtam, az mind neki szólt. A mi ő volt nekem, azt egy élet árán megszerezni boldogság.

Alattvalói nem is ismerhették. A ki oly nagy, milyen nagy ő volt, annak egy trón kicsiny.

Neki a trón csak vakító külsőség volt, ettől akart mindig távol maradni. Ő a kedély és nem a diadém királynője volt.

* Egyszer valami politikai dologról beszélgetett a királyné Falkkal s egyszerre csak azon kijelentéssel lepi meg tanítóját.

— Én úgy hallottam, mégis csak legczélszerűbb kormányforma a respublika.

Falk körül nézett, hogy nem dőlnek-e reá a régi Habsburgi ház falai, mert ilyet még királyné és császárné szájából nem hallottak. Falk kérdésére, hogy kitől hallotta azt ő felsége, — azt felelé.

Gyermekkori tanítójától, Majláth János gróftól, azután nem nyugodott, még Falk nem fejtette ki előtte véleményét a kormányformákról.

* Édes emlékek a mi Nagyasszonyunkról. Sirva írjuk, sirva olvassuk!

Erzsébet királyné emléke.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy Ő császári és apostoli királyi felsége a következő legfelső kéziratokat bocsátotta ki:

Kedves báró Bánffy! Azon megmérhetetlen gyász közepette, melyet nekem és Házamnak Istenben boldogult nőm, Erzsébet császárné és királyné Ő felsége elhunyt okozott, népeimnek szeretete és részvéte, valamint a megdicsőült iránti kegyelet megható és lélekemelő kifejezésre jutott.

Szívem sugallatát követem, midőn Önt ide mellékeltem és közvetlenül szeretett népeimhez intézett köszönetemnek magyar koronám összes országaiban leendő megfelelő közzétételével megbízom.

Kelt Schönbrunnban, 1898 évi szeptember 16-án.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

A király köszönete így hangzik:
Népeimhez!

A legsúlyosabb, legkegyetlenebb megpróbáltatás ért Engem és Házamat.

Hitvesem, trónom ékessége, hű társam, aki életem legnehezebb óráiban vigasztom és támaszom volt, kibem többet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé! Egy rettenetes végzet elragadta őt tőlem és népeimtől.

Egy gyilkos kéz, azon őrijongó szenvedély eszköze, mely a fönnálló társadalmi rend megsemmisítését célozza, a nők legnemesebbike ellen emelte törét s vak, céltalan gyűlölettel átdőfte azt a szívet, mely gyűlöletet nem ismert és csak a jóért dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely Engem és Házamat ért, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba ejti az egész művelt világot, mindenek előtt szeretett népeim hangja az, mely enyhítően hat szívemig. Midőn az isteni végzet előtt, mely oly súlyos és fölfoghatatlan csapást mért Reám, alázattal meghajlok, hálát kell adnom a gondviselésnek azon nagy kincsért, melyet számomra fentartott: a milliók azon szeretetéért és hűségéért, mely a szenvedés órájában Engem és Családomat környez.

Közel és távol, fent és alant, ezernyi alakban nyilvánult a gyász és fájdalom az Istenben boldogult Császárné és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz, a pótolhatatlan veszteség fölött, mint hű visszhangja annak, amit lelkemben érek.

Amint én forrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, úgy népeim hálája és tisztelete maradandó emléket emel Neki minden időre.

Sajgó szívem mélyéből köszönetet mondok mindenkinek az adandó részvét ezen újabb zálogáért.

Midőn az ünnepi hangoknak, melyeknek ezen évet kísérni kellett volna, el kell nemulniok, a ragaszkodás és hű együttérzés e számtalan tanúságaira való visszaemlékezés azon legbecselebb adomány maradt számomra, melyet nekem népeim nyújthattak.

Fájdalmunk közössége újabb, benső köteléket fűz a trón és a haza közt. Népeim változhatatlan szeretete megerősít köteleltségem nem csak azon fokozott érzetében, hogy a rámbízott küldetésben kitarssak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, a ki oly nehezen súlytott, adjon még erőt, hogy véghez vihessen azt, a mire hivatva vagyok. Imádkozom, áldja meg népeimet és világítsa fel őket, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés útját, amelyen viruljanak és boldoggá legyenek.

Kelt Schönbrunnban, 1898 évi szeptember hó 16-án

Ferencz József s. k.

Erzsébet-rend.

Kedves báró Bánffy! Indíttatva érzem magamat, Istenben boldogult hűn szeretett hitvestársam Erzsébet császárné és királyné gyászos emlékére és névvédnöknője, thüringiai Szent-Erzsébet tiszteletére, a női nem számára egy rendet alapítani, melynek az »Erzsébet-rend« nevet adtam.

Ezen renddel egy érem is össze van kötve, mely az »Erzsébet-érem« nevet viselendő.

Midőn Önt erről értesíteném, közlöm Önnek egyidejűleg azon másolatom kéziratát, melyet ez alkalomból Házam és a külügyek miniszteréhez intéztem, valamint az Erzsébet-rend általam jóváhagyott alapszabályainak másolatát.

Kelt Schönbrunnban, 1898 évi szeptember hó 17-én.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Dr. Vadnay Andor főispán és dr. Csató Zsigmond alispán, a kik e hó 16-án a királyné Ő felségének temetésére Bécsbe utaztak, visszatértek Szentesre.

— **Erzsébet királyné emléke.** Az áldott emlékeztető Nagyszony iránti kegyeletét siet leróni széles e hazában minden magyar ember. A megdicsőültnek országos adakozásból emelendő szobor-alap javára pár hét alatt több mint kétszáz ezer forint gyűlt már eddigéig össze s remélhető, hogy a szobor nemsokára ékesíteni fogja a székes fővárosnak valamelyik előkelő terét.

— **Tűz volt ismét.** Mult csütörtökön Türi Kis Márton temető-utczai zsindeleyel fődött háza gyúladt ki dél után 1 $\frac{1}{2}$ 3 órákor. A veszély nagy volt, mert a kigyúladt épületrészt a naddal fődött főépülettől csupán egy csekélyke tűzfal választotta el, hálá azonban a hivatottak egybehangzó együttes és gyors intézkedésének a tüzet Isten segítségével sikerült lokalizálni. A tűzoltóság parancsnokukkal együtt az éien derekas munkát végzett. De dicséretet érdemel a polgárság is, mert senki se vonta magát ki a munka alól, együtt láttuk dolgozni a napszámost Maté József gazdurammal és Borbás Mihály ur éppen ugy izzadt a mentés munkájában, mint a putriból elősiető lakostársaink, sőt most a tűzeseteknél rendszerint mutakozó baj: — a vízhiány se volt annyira érezhető és ezt egész büszkeséggel gazdáink belátásának tulajdothajjuk, többeket, közöttük, városunk egyik virilistáját Kókai István urat láttuk terhes kocsiájából kifogott lovaival vontatni a város lajtkocsiját a tűz színhelyéhez. A híven teljesített polgári köteleltség érzete jutalmazza a nagy eredményes munkában résztvevő minden férfi és nő fáradsalmait.

— **Szüret.** Bár a megszokott idő el sem érkezett még, megkezdődtek immár a szüretelések. Nyoma sincs ugyan a régi jóvilágbeli mulatozásnak, de hát mégis csak szüret a szüret. Ott, ahol szürni való akad valamicske, megérdemli a régi nevet; legtöbb helyen azonban csak böngészés az egész. Kénytelenek vagyunk a szőlő szedessel, mert a mi megmaradt, az is száradásnak indul a rettentő hőségben. A hivatalos szüretet a holnapi naptól kezdve állapította meg a közgyűlés.

— **Vasúti bejárás.** A hódmező-vásárhely-makói vasút közigazgatási bejárását a napokban tartották meg az érdekelt törvényhatóságok képviselői, a kiknek sorában a vármegye részéről Cicatricis Lajos dr. várm. főjegyző volt jelen hivatalos küldetésében. — A kiküldöttek mind a három napon reggeltől késő estig csekély megszakítással folytatták a tárgyalásokat, melyek a vasút létesítésének legapróbb részleteire is kiterjedtek; a legfontosabb kérdés azonban ezuttal is eldöntetlen ma-

radt; a vasútnak iránya tudniillik. Makó város polgármestere erősen küzd a téglagyár érdekéből azon, hogy a vasút a város keleti oldalán haladva s a téglagyárat érintve fusson az arad-csanádi egyesült vasutak állomásába. Az érdekeltség pedig a Jänger felől a város nyugoti oldalán kívánja az új vasutat az állomáshoz vezetni. Emlégetik azt a tervet is, hogy a keleti oldalon menne a vasút s Kákásnál kapna a féle rendező pályaudvart s onnan Apátfalvára menne. Az utóbbi terv mellett azonban nagyon kevés szó emelkedett, mert ennek a keresztülvitelét sem Makó, sem Csongrádmegye nem kívánja. A kereskedelemügyi miniszter fogja már most megállapítani, mely irányban építtessék ki a hm.-vásárhely-makói vasút.

IRODALOM.

A Pesti Hírlap nagy képes naptára szívesen látott karácsonyi ajándéka Magyarország legkedveltebb s ép azért leghatalmasabb vállalatának: a Pesti Hírlapnak. Megkapja a naptárt, melybe legkitünőbb íróink dolgoznak s mely díszes kiállításban sok képpel és terjedelmes közhasznú részszel (címtár, utmutató, gazdasági tudnivalók) december közepén küldetik szét, minden októberben belépő új előfizető is. Valamint megkapja a folyó regényt külön lenyomatban. Azonkívül minden előfizető kap havonként följegyzésekre való kis jegyzék-naplót és a Párisi Divat díszes divat-hetilapot féláron. Egyetlen más lap sem nyújt annyi kedvezményt olvasóinak, mint a Pesti Hírlap, mely valóban versenyen kívül áll. Minden kedvezményben részesül az is, aki havonként küldi be az előfizetést 1 frt 20 krt, míg két óra 2 frt 40 kr., 3 óra 3 frt 50 kr. a lap ára; a Párisi divattal együtt negyed évre 4 frt 50 kr. Kívánatra mutatóvány-számokat is küld a kiadóhivatal (Budapest, V., vaczi-körut 78, a Pesti Hírlap házában).

A Magyar Hírlap, melynek szerkesztője Fenyő Sándor, a következő időkben még hatalmasabban lép ki a küzdőterre a szabadságért, a demokráciáért és a liberalizmusért. A legszorgalmasabb állandó főmunkatársa maga Jókai s ez első elsején kívül dolgozó társai között vannak a legelsőbbek, ezek között Türr István. A Magyar Hírlap, mely a legelterjedtebb valamennyi budapesti napilap közül, az új évnegyedben két eredeti regény közlésébe fog, az egyik Jókainak a Magyar Hírlap számára írt új nagy regénye *Gyász orgiák*, a másik Bródi Sándor *A kőműves* című munkája. A lap terjedelme újabb ismét bővült. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr., évnegyedre 3 frt 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesülnek. Nevezetesen: Az »Évszak« című gyönyörűen illusztrált divatlapot negyedévenként 80 krajczárért, a »Kis világ« című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajczárért kapják meg. A »Magyar Szalm«-t, e kitünő havi folyóiratot szintén kedvezményes áron, a Magyar Hírlappal együtt negyedévre 5 frtért rendelhetik meg a Magyar Hírlap előfizetői. N. B. A Magyar Hírlap ez idei 200 oldalra terjedő ingyenes karácsonyi albuma valóban pompás és szenzációs lesz. Megkapja mindenki, aki most belép előfizetőnek. Kiadóhivatal: Budapest, Honvéd-utca 4 sz.

— **Fontos tudnivaló.** A gyomorbetegségek igen komoly aggodalomra adnak okot, különösen ha annak orvoslását elhanyagoljuk. Ezek ellen mindig kellene jó házi orvosságot készen tartani. Kitünő hatású szernek bizonyult ebben dr. Rózsa »Életbalsama«, amely B. Fragner gyógyszer-tárában kapható Prágában 203—III. sz. Megszerezhető minden gyógyszer-tárban.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Kérem Kristóf Schramm-féle feliratra ügyelni.

Fontos házi asszonyok részére.
Valódi
BOROSTYÁNKŐ PADLÓFÉNYMÁZ

puha padlózatnak

tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá

gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz

4 színben puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

Schramm Kristóf

lakk- és fénymáz gyárából

Bécs (Simmering), Offenbach a Majna m., Berlin.

Alapítottatott 1837.

Továbbá mosható-zománcz festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek befényezésére, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománczozására konyhákban és fürdő szobákban.

Coppall butorlakk. Copallakk belső használatra Damarlakk, Bőrlakk, Szárítófirnisz, Politurlakk, Sasslakk és Brunolin mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak részére.

Különlegességek: kocsigyárosok és kocsifényezőők részére Kutshenlakk, Preparationslakk, Gestelllakk, Schleif és Lazurlakk eredeti I kgrmmos dobozokban.

KAPHATÓ: Bagossy József vas, fűszer, ásvány- és bor kereskedésében Csongrád. 10-9

Kérem Kristóf Schramm-féle feliratra ügyelni.

Kérem Kristóf Schramm-féle feliratra ügyelni.

Kérem Kristóf Schramm-féle feliratra ügyelni.

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és hygienikus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kíméletes és nem kellenek többé semminemű gyöngédtelen és ártalmas gummi- vagy spongya-cikkék, 1 doboz (12. db.) 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.

Kapható a feltalálónál
László József gyógyszerésznél
Maros-Ujvár. (Erdély.) 8757.

Budapesti főraktár: Török József gyógyszerész, Kerpel. Fehérsas gyógyszerár Lipót-körut 28. sz.

Bárhová *discret* szétküldés.

(Telefon 3017.)

Czélyszerű és kíméletes. 30-15

Rendkívüli hatású fogcseppek!!!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők figyelmét felhívni az általam készített kitűnő hatású

fogcseppekre,

melyek még minden esetben a legmakacsabb fogfájást is, nem percek vagy órák mulvat hanem rögtön megszüntették.

Egy kis üveg ára 25 kr.

Kapható: a készítő Benesik Lajos gyógyszerárában Szegeden. Továbbá Vladár Sándor ur gyógyszerárában Csongrádon.

30-20

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Confidentia” czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő utca 4. sz. intézendők.

5-1

Stowasser János

osász. és kir. udvari hangszergyáros.

Egyesegyedül szabadalmazott, javított TÁROGATÓ feltalálója.

Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Hegedűk 3, 4, 5, 6, 8 frittól feljebb.

Kijátszott régi mesterhegedűk 20, 25, 30, 40 frittól feljebb.

Gordonkák 8, 10, 12, 15 frittól feljebb.

Czimbalmok erőteljes csengő hanggal 35 frittól 300 frittig.

Tárogató ősi magyar hangszer.

Szárnykürtök és trombiták 14, 18 és 20 fit.

Harmonikák erős orgona hanggal 3, 4, 5, 6, 8 frittól feljebb.

Hegedű vonóval és tokkal 8 frt.

Javítások pontosan és legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Zenekarok részére szükséges hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítanak.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön arjegyzék kéréndő. 10-4

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest.

TRIEUR- ÉS LEMEZLYUKASZTÓ-GYÁR.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és bökkönnyek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.**Trieurök:** a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.**Lencsetisztító és osztályozó trieurök:** az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.**Osztályozó-Trieurök.**

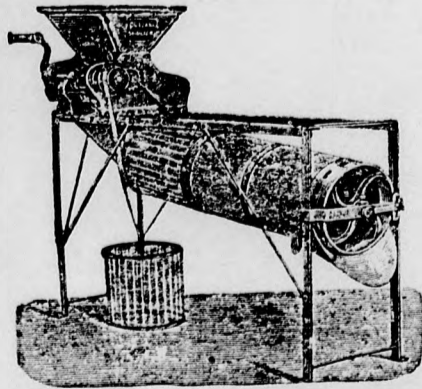
Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

10-01

Csongrád, 1898. Nvomatott Weisz Márk köynyomdájában.